

Naast de Telganger ontvangen deelnemers aan NEM projecten vijf keer per jaar digitaal de NEM Nieuwsbrief. In deze nieuwsbrief staan voor de verschillende meetnetten aankondigingen, nieuwtjes maar ook herinneringen, bijvoorbeeld voor het aanleveren van gegevens.

NEM Meetnet Hazelmuisen

Monitoring

De hazelmuisnest-tellingen zijn momenteel nog gaande, dus we hebben nog geen gegevens over 2018. Voorlopig lijkt het een goed seizoen te worden, maar daarover in een volgende nieuwsbrief meer.

Werkdagen

Al wel te melden is het feit dat we in februari 2019 samen met Staatsbosbeheer en het IKL (Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg) weer twee werkdagen organiseren, waarbij een aantal hazelmustrajecten aangepakt gaan worden.

Omdat hazelmuisen afhankelijk zijn van goed ontwikkelde zoomstructuren, is het zaak deze af en toe stevig te schonen. Doorgeschoten boomopslag zorgt voor schaduw en dient af en toe afgezet te worden om braam en andere zoomstructuursoorten meer kansen te geven.

Tijdens de werkdagen wordt er dus vooral geknipt en gezaagd en wordt het verwijderde materiaal afgevoerd of in rillen gelegd. Op de site van de Zoogdierverseniging (www.zoogdierverseniging.nl/bosrandbeheer-voor-de-hazelmuis-puzzelen) is te lezen en zien hoe de werkdagen in 2018 verliepen.

Hazelmuis © Rob Koelman

Werkdag © Rob Geraeds

Overwinteringslocaties

In hetzelfde bericht wordt ook even kort aandacht besteedt aan het onderzoek naar de overwinteringslocaties van hazelmuizen. De komende twee winters worden een aantal hazelmuizen gevangen, voorzien van een zendertje en vervolgens gevolgd naar hun overwinteringsplekjes. Dit moet helpen potentiële plekken met winternesten te ontzien en de kans op verstoring (of erger) van hazelmuizen in deze kwetsbare periode te voorkomen.

Hazelmuis met zendertje © Pim Lemmers

Meedoen

Wil je komend seizoen meedoen met de monitoring? Geef je op via www.zoogdiervereniging.nl/nem-meetnet-hazelmuizen.

Opgeven voor de werkdagen in februari 2019 kan zodra de datums bekend zijn. Houd daarvoor de agenda van de Zoogdiervereniging in de gaten: www.zoogdiervereniging.nl/agenda

Team NEM Meetnet Hazelmuizen:

[Dick Bekker](#) (landelijk coördinator), Elze Polman en Martijn van Oene

NEM Meetnet Konijntellingen

Aanlevering konijntellingen duinen 2018

Aan diegenen die de laatste tellingen nog niet hebben aangeleverd, hierbij het vriendelijke verzoek om de gegevens via het daarvoor bedoelde (Excel-)formulier aan te leveren. Mocht je de voorjaartellingen nog niet hebben geleverd, dan willen we je vriendelijk verzoeken die ook te leveren.

Op 8 november j.l. is ook de nieuwste Telganger verschenen met de resultaten van de konijntellingen over de periode 1984-2017. Mocht je die niet hebben ontvangen, kijk dan op: <https://www.zoogdierwinkel.nl/content/telganger-2018-2-oktober-pdf>

Verhoogde sterfte bij hazen en konijnen in Overijssel

Via het Dutch Wildlife Health Centra (DWHC) ontvingen we het bericht dit in Overijssel sinds oktober een verhoogde sterfte van hazen en konijnen is geconstateerd. Tot nu toe is één haas onderzocht en die bleek aan tularemie (hazenpest) te zijn overleden. Wil je hier meer over weten of zelf sterfte melden en verse dode hazen of konijnen willen aanleveren voor onderzoek, lees dan verder op <https://www.dwhc.nl/hazenpest-zenderen>.

Team NEM Meetnet Konijntellingen,

[Vilmar Dijkstra](#) (landelijk coördinator), Elze Polman en Martijn van Oene

NEM Meetnet Zoldertellingen Vleermuizen

Doorgeven resultaten

2018 was het tweede jaar dat de resultaten van de zoldertellingen ingevoerd konden worden via de portal (<https://zoldertellingen.meetnetportaal.nl>). Dat gaat steeds beter, want op de deadline van 1 november was een overgroot deel van de data van grijze grootoorvleermuis en ingekorven vleermuis al via de portal binnen. Dank daarvoor. Toch missen we voor het meetnet van de grijze grootoorvleermuis nog data van een aantal belangrijke objecten. Dus voor talleiders van grijze grootoorvleermuis-zolders: Vergeet niet je data in te voeren. De uiterlijke deadline is 10 december 2018.

We merken overigens soms dat tellers de telgegevens niet insturen, maar wel waarnemingen van vleermuizen invoeren op Waarneming.nl of in Telmee.nl. Dat mag natuurlijk, maar daarmee komen die waarnemingen, en ook de nul-tellingen (geen vleermuizen gezien) en de niet-tellingen (niet geteld) niet in de databank van het NEM-meetnet te staan. Zet ze dus alsnog in de portal.

Als je nog niet zo vertrouwd bent met de portal kun je ook nog op formulier insturen, of door je eigen Excel-bestand op te sturen. Neem daarvoor even contact op met ons via nemzoldertellingen@zoogdiervereniging.nl of bel naar 024-7410500 en vraag naar Erik Korsten of Martijn van Oene.

De proco's hebben tot *15 december 2018* om de gegevens te controleren en het seizoen af te sluiten.

Gewone grootoorvleermuis
© Erik Korsten

Team NEM Meetnet Zoldertellingen Vleermuizen:

[Marcel Schillemans](#) (landelijk coördinator), Erik Korsten en Martijn van Oene

NEM Meetnet Vleermuis Transecttellingen

Forum

Elke week wordt er een interessant geluid op het forum geplaatst met een beschrijving hoe je het geluid kunt herkennen. Leerzaam om een kijkje te nemen. Ook nodigen we je van harte uit om zelf geluiden om het forum te plaatsen. Twijfel je over een determinatie? Of ben je een mooie opname van een soort tegen gekomen? Door deze op het forum te plaatsen kunnen we hier met zijn allen van leren.

Uploaden resultaten afgelopen seizoen

De eerste teams hebben al resultaten op het portal geüpload. Twee teams hebben alle tellingen al geüpload, team Venlo en Roosendaal dank daarvoor! We hopen dat de andere teams snel volgen. Mocht je tijdens het uploaden van de resultaten tegen problemen aanlopen waar jij en de rest van het team niet uitkomen, mail deze dan aan ons (nemvtt@zoogdiervereniging.nl), bij voorkeur met je CSV-bestand in de bijlage en een beschrijving van de foutmelding. De deadline voor het aanleveren van gegevens is *15 december 2018*. Succes met de laatste loodjes!

Opsturen gpx-bestanden

Graag ontvangen we dit jaar de gpx-bestanden van alle NEM VTT tellingen van 2018. Deze kunnen jullie het beste mailen aan nemvtt@zoogdiervereniging.nl. Vermeld in de naam van de GPX aub de route en de datum, bijv. *Binnenveld_20180826.gpx*.

Nieuwe draai aan NEM VTT?

Vanaf 2019 zal het NEM VTT meetnet er wat anders uitzien dan je gewend bent. Vanaf 2019 wordt voorlopig niet meer ingezet op groei van het meetnet in de vorm van het werven van nieuwe teams, maar juist op consolidatie: het 'duurzaam' maken van het bestaande meetnet. We gaan natuurlijk door met de bestaande routes, maar daarnaast willen we graag regiobijeenkomsten organiseren en jullie stimuleren om leuke vleermuisdata met de Batlogger te verzamelen buiten NEM VTT. De jaarlijkse bijeenkomst lastige geluiden analyseren blijft in het najaar wel vaste prik. De invulling van de nieuwe vorm van NEM VTT wordt nog verder uitgedacht, we houden jullie uiteraard op de hoogte!

Team NEM Meetnet Vleermuis Transecttellingen,
[Marcel Schillemans](#) (landelijk coördinator), Eric Jansen, Vita Hommersen, Erik Korsten en Martijn van Oene

NEM Meetnet Wintertellingen Vleermuizen

Vorbereidingen wintertellingen in volle gang

De eerste nachtvorst is een feit en de winter nadert snel. Nadat we jullie nieuwe objecten en wijzigingen in telleiderschap hebben verwerkt zijn we nu bezig met het aanmaken van de machtigingen, de objectlijsten en telformulieren. We verwachten dat deze in de week voor 15 december bij jullie in de bus gaan vallen. We wensen iedereen fijne wintertellingen en de beste resultaten!

Nieuwe provinciaal coördinator Zuid-Holland

Met ingang van winter 2018-2019 is Anton van Meurs de nieuwe provinciaal coördinator van de wintertellingen in Zuid-Holland. We danken Gerben Achterkamp voor de vele jaren trouwe dienst als proco!

Team Meetnet NEM Wintertellingen Vleermuizen
[Maurice la Haye](#) (landelijk coördinator), Martijn van Oene en Erik Korsten

Wintertellers gaan ondergronds
© Eva Henrard